

KURIER POLSKI

Rok III

Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42
Telefon międzymiast. 36-00, Sekretariat redakcji 19-37
Sekretariat przyjmuje codziennie od godz. 10 do 12

Piątek, dnia 27 czerwca 1947 r.

Konta: PKO „Zryw” Nr VI-135; PKO IKP Nr VI-140
Konto bieg. Bank Gosp. Spółdz., Bydg., konto 8086

Nr 172

Przemówienie posła Stronnictwa Pracy mgr. H. Trzebińskiego na sesji budżetowej Sejmu Na Ziemiach Odzyskanych odrodziła się Polska

Sens polityczny i gospodarczy naszych osiągnięć na Ziemiach Zachodn.

WARSZAWA (Tel. własny). Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego w dyskusji nad preliminarzem budżetowym, zabrał w imieniu Stronnictwa Pracy w sprawie Ziemi Odzyskanych głos poseł mgr Henryk Trzebiński:

Wysoka Izbo!

Z górą dwa lata temu stanął Naród Polski skupiony wokół Obozu Demokracji Polskiej, przed szeregiem zadań o doniosłości historycznej, które dać miały Polsce zdrowe podstawy polityczne i społeczno-gospodarcze.

Na czoło wszystkich zadań wysuwała się sprawa Ziemi Odzyskanych, które stały się naczelnym zagadnieniem o wielkim ciężarze politycznym i gospodarczym. Program zachodni polityki polskiej miał osiągnąć dwa cele:

1. repolonizację Ziemi Odzyskanych jako podstawę do faktycznego i pełnego wcielenia ich do macierzy;
2. utrwalenie granic na Odrze i Nysie Łużyckiej i uznanie ich przez czynniki międzynarodowe, jako jedyną słuszną linię graniczną bezpieczeństwa dla Polski i pokoju dla Europy.

Jako działania realizacyjne powyższych celów wysunęły się na pierwszy plan: zaludnienie Ziemi Odzyskanych polskim elementem przy równoczesnym przygarnięciu na łono macierzy polskiej ludności autochtonicznej i odbudowa gospodarcza tych ziem w sensie uruchomienia tam pełni życia i powiązania go organicznie z resztą kraju.

Wszystko to skupiło wokół siebie główne siły państwa i narodu i podporządkowało hierarchicznie inne zadania mniej ważne z punktu widzenia całokształtu polityki polskiej. Należało bowiem przywrócić Polsce ziemie dawniej utracone, dziś odzyskane, czyli odtworzyć na nich Polskę. Było to dzieło z punktu widzenia politycznych i gospodarczych interesów kraju na miarę olbrzymią.

W programie pełnej adaptacji Ziemi Odzyskanych podporządkowane być musiały jego realizacji i kierunkom działania:

1. polityka ludnościowa, mająca za zadanie wytworzenie zwartej i świadomego celów społeczeństwa zachodniego;
2. polityka gospodarcza, uwzględniająca w pierwszym rzędzie potrzeby Ziemi Odzyskanych;
3. ustawodawstwo jako czynnik koordynujący i jednoczący system prawny na Ziemiach Odzyskanych;
4. akcja kulturalna, jako podstawowy środek repolonizujący.

Prace na najważniejszym odcinku programu politycznego nowej państwowości polskiej wykonać miał jeden sektor państwowy, koordynujący i dyspozycyjny — Ministerstwo Ziemi Odzyskanych.

Problem, który tu poruszam, to znaczy Ziemię Odzyskaną jako centralny punkt polityki polskiej, jako najważniejsze zagadnienie gospodarcze, społeczne i kulturalne posiada jeszcze jeden ważny aspekt szerszy. Ogólnie panuje przekonanie, że przesunięcie Polski na Zachód jest sprawą polsko-niemiecką tymczasem jest ono o wiele szersze, jest sprawą Europy i Polski, Europy i Niemiec, sprawą pokoju i zgodnej współpracy narodów demokratycznych. W życiu państw europejskich dominuje bowiem jeden motor działania, poruszający całą energię i wysiłki społeczeństw, które wy-

Sprawa Ziemi Odzyskanych sprawą pokoju. — Znaczenie Poczdamu. — 6 milionów Polaków na Ziemiach Odzyskanych. — Sytuacja mieszkaniowa — Rolnictwo. — Przemysł. — Ofensywa kulturalna

szły obroną ręką z ostatniej najkrwawszej rozgrywki. Motorem tym stała się odbudowa życia gospodarczego i społecznego Europy. W tym tkwi właściwy sens powojennego życia narodów, które muszą wykresesać z zdevastowanej Europy wszystkie wartości gospodarcze, aby nie dopuścić do powstania martwych punktów: nie produkujących i nie żyjących. Zniszczona przez Niemców Polska, państwo, na które wydali Niemcy wyrok zagłady i zniszczenia, przystąpiła do dźwignięcia z gruzów własnej gospodarki. Polska wystąpiła z takim zasobem energii twórczej, której nie wykazała dotąd żadne państwo. Motorem tej odbudowy, pojętej jak najszerzej, stały się Ziemi

Odzyskane. Po zakończeniu wojny puste tereny, spalone gospodarstwa i zniszczone fabryki, zaczęły wkrótce pracować nie tylko dla kraju ale i na eksport, dostarczając pożądanego wszędzie węgla, surowców i środków aprowizacyjnych.

Innymi słowy Ziemi Odzyskane stały się dopiero teraz przetwórniami bogactw naturalnych, które niegdyś w połączeniu gospodarczym z Niemcami stanowiły tylko magazyn zapa-

sowy, zamknięty dla gospodarki Europy i później wykorzystany dla zbrojeń i imperializmu.

Ziemi Odzyskane jako tzw. „niemiecki wschód” produkowały przeciw pokojowi, na podbój w pierwszym rzędzie narodów słowiańskich. W organizmie polskim produkują dla pokoju, dla odbudowy i zagospodarowania. W tym tkwi sens polityczny Ziemi Odzyskanych, jako jednolitego organizmu gospodarczego Polski, jego

składowej części o wielkich możliwościach rozwoju i rozkwitu.

I to jest istotne znaczenie Ziemi Odzyskanych dla Europy ze względu na ich udział w odbudowie, w podnoszeniu dobrobytu innych narodów. Wersal po pierwszej wojnie zerwał Polskę na dwa kadłuby, przepołowił przez długie lata „krwawiącą granicą polsko-niemiecką”. Poczdam związał z natury nie znośną podziału i rozdziału Ziemię Zachodnie Polski tj. Nadodrze, Pomorze, Poznańskie i Śląsk.

Czyli w sercu Europy wzniesiono gmach gospodarczo-społeczny dla dobra w pierwszym rzędzie Polski i nie mniejszym znaczeniu dla Europy. Na tym polega mądrość polityki polskiej, realizującej zachodni program państwa i narodu, na tym opierała się logika polityczna uchwał poczdamskich.

Czy istotnie Polska buduje ową siłę gospodarczą na Ziemiach Odzyskanych?

W chwili obejmowania Ziemi Odzyskanych przez Polskę mieszkało tam milion Polaków, autochtonów, których trzeba było zweryfikować i ponad 2 miliony Niemców, których trzeba było repatriować do Rzeszy.

W marcu 1945 rozpoczęła się niepowstrzymany ruch osiedleńczy, spowodowany przesunięciem bariery granicznej, oddzielającej niedoludniony tzw. „niemiecki wschód” od przeludnionych terenów polskich ziem sąsiednich. Przeciętny przyrost miesięczny wynosił 162.000 osób.

W maju 1945 r. było na Ziemiach Odzyskanych milion Polaków autochtonów, w lutym 1946 już 2 miliony 800.000 Polaków, we wrześniu 1946 r. 4.237.000 Polaków, w listopadzie 1946 r. 4.392.000 Polaków i w styczniu 1947 r. — 4.474.000 Polaków. Czego to dowodzi? Szybkie zaludnienie Ziemi Odzyskanych daje wyraz naturalnemu ciężarowi gospodarczemu tych ziem do Polski, daje wyraz prawu życia, które spowodowało przesunięcie nie tylko granic, lecz także ludnościowe na zachód.

Zważywszy, że równocześnie odbywała się repatriacja zza Bugi, reemigracja z zachodu i repatriacja Niemców do Rzeszy, osiągnięte wyniki uznać musi najbardziej niepolitycznie myślący człowiek na kontynencie Europy i Ameryki.

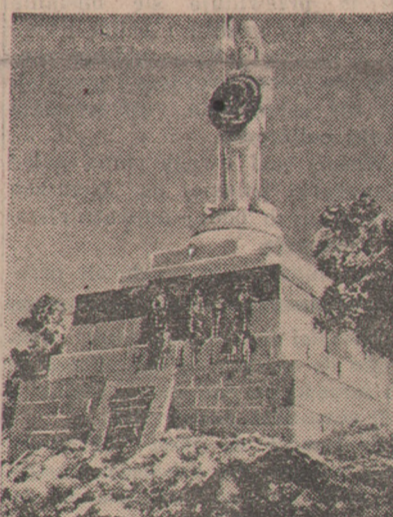
Ostateczne repatriowanie Niemców pozwoli osiedlić na Ziemiach Odzyskanych większą jeszcze ilość osadników polskich. Według obliczeń w r. 1947 liczba ludności polskiej na Ziemiach Odzyskanych wyniesie 6 milionów Polaków, czyli prawie zostanie osiągnięty stan sprzed wojny, a co się z tym wiąże, nastąpi pełne uruchomienie życia gospodarczego, które już dzisiaj w niektórych gałęziach dorównało, a nawet przewyższyło normy przedwojenne.

Jeszcze jeden moment chciałbym podkreślić, mianowicie to, że na Ziemiach Odzyskanych miasta są zupełnie polskie. W r. 1939 miasta liczyły 3.767.413 mieszkańców. W miejsce Niemców napłynęła ludność polska, zajmując 1.427.000 izb mieszkalnych.

Zagęszczenie mieszkań jest już w tej chwili o wiele większe niż w 1939 r., na co złożyły się zniszczenia wojenne i dewastacje. Odbudowa domów i mieszkań jest pierwszoplanowym działaniem gospodarczym na Ziemiach Odzyskanych.

(Ciąg dalszy na str. 2-giej)

Wśród pozostałości swej „kultury“

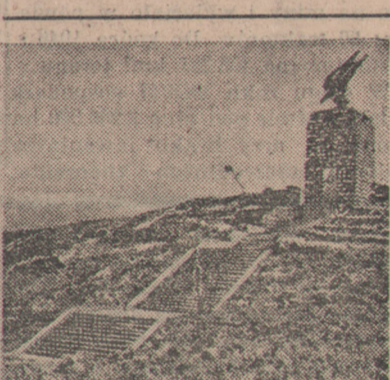
Niemcy, którzy szczególnie w Polsce zrównali z ziemią tysiące pomników, świadczących o kulcie ludu polskiego do wolności i wiary ojców, pozostawili ślady swej „kultury“ także i we wszystkich innych zajętych przez siebie krajach. Symbolem umiłowania wolności mieszkańców greckiej wyspy Kreta była i jest wzniesiona na wzgórzu „statua wolności“ (po lewej). Topór o dwu ostrzach, który w swej dłoni dzierżyła kamienna postać — symbol wolności Kretańczyków, został przez Niemców usunięty na znak panowania na wyspie „narodu panów“. Niemcy jednak nie tylko zniszczyli pomniki kultury innych narodów. Wyrządzone im krzywdy „wyrównywali“ swymi pomnikami. I tak na tej samej wyspie Krecie wzniesli oni ceglany pomnik ku uczczeniu swych poległych tutaj skoczków spadochronowych (po prawej).

Już 700 kopalń nieczynnych w U.S.A

Fala strajków rozszerza się w szybkim tempie

Spadek akcji na giełdzie nowojorskiej

WASZYNGTON (obsł. wł.) Strajk górników amerykańskich rozszerzył się już na 7 stanów, tak, że

strajkuje ogółem 200.000 górników. Ponad 700 kopalń zostało unieruchomionych. Dotychczasowe straty w wydobyciu węgla wynoszą 2/3 miliona ton. Według obliczeń, strajk kosztuje Amerykę dziennie 400.000 ton węgla, przy czym skutki strajku odczuje 1/3 całego przemysłu amerykańskiego. Ruch strajkowy rozwija się w szybkim tempie, tak, że zachodzi obawa, iż ogarnie on cały kraj. W stanie Nebraska zastrajkowali pracownicy przetwórnieni mięsnych. Zapowiedziany został również strajk 40.000 robotników stoczni okrętowych. Na giełdzie nowojorskiej zaznaczył się wielki spadek akcji.

Prez. Truman zwołał do Białego Domu członków komitetu do spraw robotniczych. Przedmiotem konferencji ma być sprawa wpływu uchwalonej przez Kongres ustawy o ograniczeniu uprawnień zw. zawodowych.

Brak porozumienia na konferencji zbożowej

LONDYN (obsł. wł.) Na posiedzeniu międzynarodowej rady zbożowej nie osiągnięto porozumienia ani co do cen, ani co do okresu, w którym państwa produkujące zboże miałyby je dostarczać państwom potrzebującym. Ostatnio przystąpiły do Rady następujące państwa: Czechosłowacja, Polska, Grecja i Portugalia. Ponadto Rada wyraziła swą zgodę na przyjęcie Austrii.

Radziecko-brytyjskie rozmowy handlowe posuwają się szybko naprzód

Układ handlowy zawarty będzie już w najbliższych dniach

MOSKWA (obsł. wł.) Sekretarz stanu w brytyjskim min. handlu, Wilson, przebywający obecnie w Moskwie, powiedział na konferencji prasowej, że brytyjsko-radzieckie rozmowy handlowe posuwają się szybko naprzód. Układ handlowy zostanie prawdopodobnie zawarty już w najbliższych dniach. Na jego podstawie Wielka Brytania gotowa jest udzielić ZSRR koncesji w formie kredytu w wysokości 80 milionów funtów szterlingów w zamian za przyspieszoną i zwiększoną dostawę towarów radzieckich. W szczególności nadwyżkę pszenicy ze zniw 1947 r. Związek Radziecki obiecał dostarczyć Anglii tyle bułdula, ile będzie potrzebowała, poza tym łosasia, konserwy homarów i papier. Anglia dostarczać będzie ZSRR maszyny transportowe kra-

Mord polityczny w Niemczech

Pracownik fotografa Hitlera zamordowany w tajemniczych okolicznościach

BERLIN (PAP). Według pogłoszek krążących w Monachium fotograf prasowy Hugo Manne, były pracownik przybocznego fotografa Hitlera — Hoffmanna, padł ofiarą mordu politycznego. Byłoby to pierwsze morderstwo polityczne w Niemczech po wojnie. Policja ujawniła tylko tyle, że Manne, który znikł ze swego mieszkania dnia 12 czerwca, został uprowadzony przez nieznanego osobnika, który nazywał się Zar-

kanden. Następnie zwłoki Manne włożone do worka znalezione w rzece Izarze. Manne przedłożył w swoim czasie prokuratorowi Izby Denazyfikacyjnej w Monachium dowody w sprawie szeregu b. hitlerowców, którzy mieli stanąć przed sądem i zaproponował, że wystąpi w charakterze świadka. Obecnie prokurator ten został aresztowany. Policja niemiecka prowadzi dalsze śledztwa.

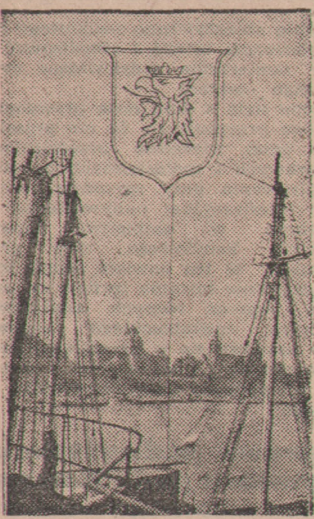
Dni Szczecina

Korespondencja specjalna IKP

Blaski i cienie Budapesztu

Wiele się zmieniło - Blichtr i nędza - Osiągnięcia nowego rządu

go. Modne jeszcze w zeszłym roku „rozdzieranie” należy do przeszłości. Liczba przestępstw znacznie zmalała. Wielką troskę sprawiają państwu dziesiątki tysięcy bezdomnych sierot — smutna pamiątka po wojnie. Zwiększyła się liczba małoletnich przestępców. Podczas obław coraz większe kadry młodocianych prostytutek, w większości wenerycznie chorych dostają się w ręce policji.

Miasto i port nadodrzański wkroczyły w dniach ostatnich jak gdyby na nowy etap życia. Dni Święta Morza są dla Szczecina bardziej jeszcze doniosłe i — możliwe nawet — bardziej brzemiennie wielkością chwili dziejowej niżli dla pozostałych głównych portów naszego Wybrzeża.

Po kilkusetletniej tęsknocie do Macierzy miasto i port szczeciński dyszą pełnią młodej jeszcze ale mocno okrzepłej już polskości. Twardy jest lud co go zamieszkuje, nie strudzony jego rozmach w pracy niezachwiana wiara w trwałość granicy odrzańskiej.

Szczecin pulsuje żywiołową twórczą polskością, świadomą swych celów wyrażających się w naszej MORSKIEJ RACJI STANU

Dni Szczecina przekonają nie tylko nasze własne społeczeństwo (zwłaszcza nieliczny już na szczęście odłam ludzi małoletnich) jak mocno sercem, pracą rąk i mózgom złączyli się w jedno nierozrywne „stare Kraje”, ale i Zachód Europy o tym, kto jest tu prawym spadkobiercą i gospodarzem.

Polska, która stare ziemie piastowskie tęsknotą przeszłych pokoleń wymarzyła, okupiła je męczeństwem milionów swych synów krwią żołnierza nieznanego, a władanie utrwała z dnia na dzień do rękobiem ekonomicznym i kulturalnym żyjącego pokolenia — JUŻ NIGDY STĄD NIE ODEJDZIE.

Bo taka jest szczerze jednomyślna wola narodu polskiego. Bo tak brzmi wyrok sprawiedliwości dziejowej.

BOŚMY W OBLICZU BOGA I HISTORII NA TAKĄ WŁAŚNIE KARTĘ DZIEJÓW RZETELNIE ZASŁUŻYLI.

Zb. Hudyowicz.

Budapeszt, w czerwcu „Europa Report” donosi nam z Budapesztu:

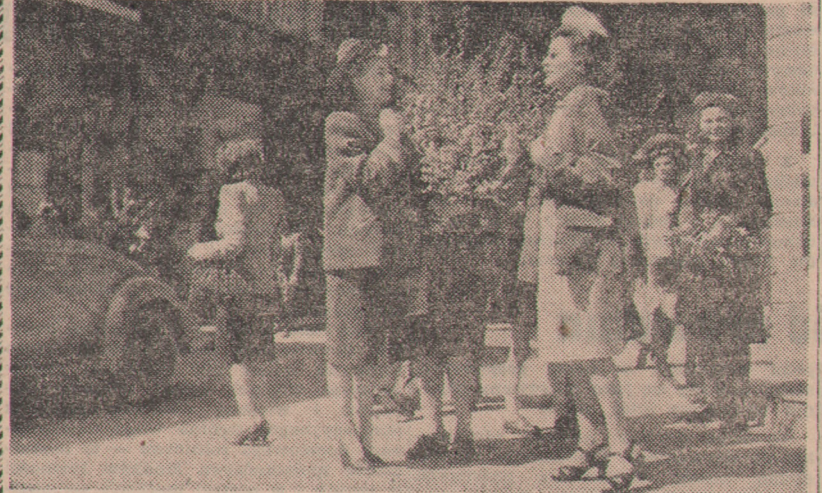
Wiele się zmieniło w naddunajskiej stolicy Węgier od chwili oswoobodzenia jej z rąk faszystowskich. Wyszczerezone w powietrze mosty i szeregi zniszczonych domów na długo jednak pozostaną smutnym wspomnieniem dla tych wszystkich, którzy inaczej wyobrażali sobie zakończenie wojny. Miasto stara się w jak najszybszym tempie przybrać przedwojenny wygląd. Tramwaje kursują już po wszystkich liniach — autobusy, auta, taksówki, cykliści i konne dorożki nieprzerwanym szumem toczą się po uporządkowanych, czystych ulicach.

Węgrzy chcą się odróżnić nie tylko fizycznie lecz i duchowo. W fabrykach, wytwórniach i warsztatach wrogę gorączkowa praca. Podziwu godne jest samozaparcie warstw pracujących. Po wojnie ani jedna fabryka nie była zdolna do użytku z niemiecką dokładnością było wszystko rujnowane. Robotnicy sami odbudowali swe warsztaty pracy. Dziś wyka-

gańskiej kapeli, pomieszczone z wariackimi taktami amerykańskiego jazzu. Winiarnie i piwiarnie oblegane są przez ociekający potem tłum, pociągający z namaszczeniem „szpricera”, który ze względu na swą cenę, nie bardzo jest dostępny dla pracującej warstwy. Obcy mógłby śmiało pomyśleć, nie zagłębiając się w dalsze dzielnice Budapesztu, że miasto to tchnie dobrobytem i beztróską. Jakby się jednak zdrłiwł, przeszedłszy się na przedmieście, widokiem szeregu lepianek nędzarzy, blagających ze łzami w oczach o kawałek chleba... otworzywszy drzwi mieszkania robotnika, zagranicznych misyj dobroczynnych, czy kuchni ludowej, z której korzysta około trzytysięcy biednych — doszedłby do wniosku, że stolica Węgier posiada dwa oblicza.

Blichtru nadaje miastu warstwa ludzi, którzy pływają po brudnych falach inflacji zdobyli majątek, wystarczający na długie lata próżniaczego życia.

Demokracja nie mogła dać dotąd

Żłudny obraz, przedstawiający blichtr Budapesztu. Eleganckie damy spacerują po Váci utca

zuje statystyka, że kopalnie, fabryki i warsztaty nie tylko zbliżyły się do przedwojennej produkcji, ale w wielu wypadkach nawet ją przekroczyły. Plan trzyletni, który według programu rządu wchodzi w życie z końcem sierpnia br. ma za zadanie rozwinięcie wszystkich gałęzi gospodarki węgierskiej i podniesienie stopy życiowej pracującego.

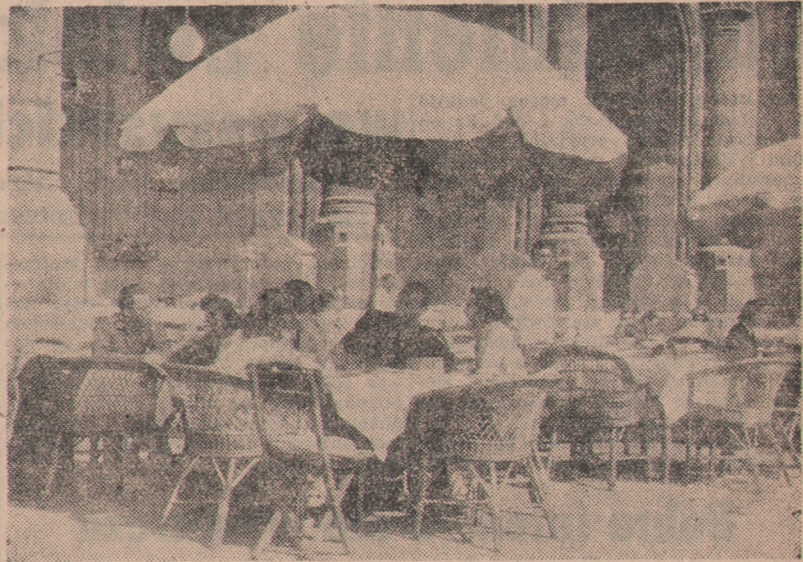
W śródmieściu i t. zw: wytwornych dzielnicach, wystawy sklepowe są zawałone towarami — wszystko tu można nabyć, czego się tylko zapragnie.

Na bulwarach, słynnym korso naddunajskim, w modnych lokalach czy nocnych dancinogach przewala się wytwornie ubrany tłum. Do ucha przygodnego przechodnia wpadają raz poraz żałosne, jęki tonu cy-

pracującemu tego, czego sobie jak najgoręcej życzyła. Po wprowadzeniu forinta wyznaczono dość niskie pensje, nie chcąc dopuścić do nieproporcjonalnego podnoszenia się cen. Pomimo to Budapeszt jest dzisiaj jednym z najdroższych miast w Europie. Często da się widzieć manifestacje kobiet i pracujących przeciwko spekulacji i drożyznie. Rząd jak najenergiczniej walczy z wrogami demokracji. Cały szereg kupców zostało aresztowanych za spekulacje nie tylko w Budapeszcie ale i na prowincji, która we wszystkim chętnie wzoruje się na swej stolicy. Kary są drakońskie, szczególnie na waluciarzy i spekulantów produktów pierwszej potrzeby, lecz rzykanłów nie brakuje.

Pensja urzędnika czy robotnika wy-

starcza wyłącznie na skromne pożywienie, a gdzie odzież? Pomimo to widzi się na każdym kroku dążenie ludu do zaspokojenia potrzeb kul-

Na korso naddunajskim ochładzają się przed południem ci, których praca nie interesuje

turalnych. Prawie w każdym warstacie pracy są świetlice, gdzie odbywają się pogadanki kulturalne, przedstawienia i wyświetlanie filmów. Szczególnym powodzeniem cieszą się biblioteki.

Dla każdego stoja otworem szkoły średnie i wyższe. Pomyślano i o tym, aby i pracujący mogli się uczyć. Robotnik, który się kształci, ma o dwie godziny skróconą pracę i prawo do miesięcznego urlopu. Niedawno wielką sensacją wzbudził robotnik, który nie opuszczając swej pracy zdobył jako pierwszy pracujący — dyplom doktora.

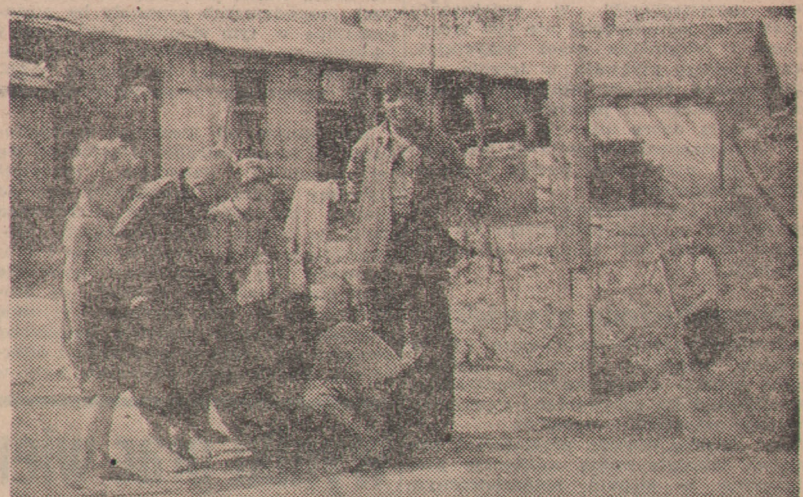
Bezpieczeństwo publiczne nierzadko jest dzisiaj nie różni od przedwojenne-

Problemem zaśle ponad siły staje się dla rządu przyjęcie i rozmieszczenie dwustu tysięcy b. jeńców, przybywających w najbliższych miesiącach do rodzinnych pieleszy.

Został teraz opracowany program w związku z poprawą socjalnych stosunków. Pierwszym punktem programu jest budowanie pomieszczeń mieszkalnych, w czym odczuwa Budapeszt wielki niedostatek (podczas wojny zniszczonych zostało 45 tys. mieszkań).

Warstwa pracująca doskonale jest uświadomiona, że poświęcenie jej nie idzie na marne. Wszak odbudowuje dla siebie.

Budapeszt, 14 czerwca 1947 r.

Lepianki na przedmieściu, w których mieszka tłum nędzarzy. Półnagie dzieci bawią się na podwórku

B. SUJKOWSKI Drzewo przekleते CYKL OPOWIEŚCI

W dni deszczowe zaś, szare, pochmurne, w dni obrydłych, jesiennych siąpiawic, kapuśniaków, upartych pluch władał tą krainą niepodzielnie smętek i szum deszczu, bijącego o kiście trzcin i traw, szum konarów, targających się w wicherze, zdawały się skargami beznadziejnymi i smutnymi jak te bagniska.

Jeżeli zaś nawet w letnie, pogodne dni uroczyska te kusily świeżą zielenią traw, bogactwem kwiecica, bujnością życia, którym kipiała tu woda i każdy gąszcz, każda kępa traw — to śmiałek, któryby się tam zapuścił, powracał rychło, zmęczony, przemoczony i często lękami zdjęty.

Zaklęty był to bowiem świat i nodze ludzkiej wzbroniony. Wiecznie wodą przesiąknięta ziemia nie utrzymywała stopy, krze hamowała krok, grodziły drogę ciernie i głogi, chwytając za odzież, a trzciny ścianą nieprzebytą otaczały intruza, zasłaniając mu widok, myląc drogę, łudzając i do błędzenia zmuszając.

Nie mógł utrzymać tu wybranego kierunku najwprawniejszy nawet myśliwy, zmuszony kołować i obchodzić ustawicznie przeszkody, nie widząc wokoło siebie dalej jak na parę kroków. Czasem bowiem rozstępowała się ściana trzcin, ukazując wesolą, jasną łączkę, kuszącą równą murawą, lecz biada temu kto by stąpnął tu nieostrożnie, rozstępował się z cichym bulgotem cienki zdradliwy kobierzec mchu i bagna, pod nim ukryte wchłaniało nieostrożnego bez ratunku. Czasem zaś nieoczekiwane,

niespodziewane jeziora stawały na drodze, tafle wody cichej, nagrzanej przez słońce, co rajem była kaczek, kurak i wszelakiego ptactwa. W mglistych dnach tych jeziorok karasie leżały tłuste, liny się wypasały, okonie, leszcze. W dalszych, zarośniętych rowach, w większych zbiorowiskach wody, szczipaki pędziły żywot rozbójniczy, dochodzące do wielkich rozmiarów. Chodziły po wsiach okolicznych wieści, że i wydra gładkoscóra, rzadki okaz, w tych bagniskach się gnieździ, a lis znajdował tu żer łatwy i często zostawiał swój prosty, lekki trop na brzegach uroczysk.

Raj to był prawdziwy dla zwierzyny wszelakiej, przez cały rok niedostępny, bo dla licznych źródeł bagna nie zamarały nigdy, parując i czarnymi oczami oparzelisk patrząc spod powłoki śniegu w najciemniejsze nawet mrozy. A i łodzią ledwie, ledwie od strony rzeki, od Łzawicy można było trochę wjechać, ale wnet splełtane, nierozwalne gąszcze krzów i korzeni hamowały ruch.

Więc też w pogodne, letnie wieczory daleko znad bagnisk roznosił się gwar ptactwa, zamieszkującego te miejsca, pieśń bujna, mocnego, radosnego życia. Cyraniki, kuliki, derkacze głos dawały tu radośnie, wyzywająco, swobodnie, a czasem, jak stłumiony, daleki bęben odzywał się głos baka, co dziób wsadziwszy w wodę ogłaszał swe zaloty. Czasem głosy te milkły nagle, gdy wysoko na niebie zakolował ciemny cień jastrzębia, ale i ten drapieżnik nigdy nie sity odlatywał szybko, nie mając tu nadziei na łup, znajdujący ukrycie w tysiącnych, niedostępnych kryjówkach.

Nawet puchacz, zbój nocny, postrach lasów i pól, choć zalał często na bagniska, i siał na starych wierzbach, do niekształtnej narośli podobny, oczami zielonymi w nocy świecący, z trudem tylko znajdował tu ofiary.

W wieczory, na tle zloczystych zórz i seledynowego,

czystego nieba czarne sylwetki kaczek znaczyły się ruchomymi krzyżykami i z ostrym świstem piór zapadały na wody niezarośnięte. Cichym pluśnięciem przyjmowały je jeziora, fala ledwoznaczna rozchodziła się aż do trzcin, a kaczki przez chwilę zostawały nieruchome, nadłuchujące, gdy zaś nic groźnego, nic obcego nie mąciło ciszy i spokoju poczynały żerować z apetytem, pluskając się i nurkując.

Na suchszych łączkach bataliony toczyły swe nieskończone boje, zgrabne wysmukłe, modnie takie, że ani dwóch nie miało takich samych piórek; roztaczały ogromne kryzy swych żołnierzy i doskakiwały do siebie, bijąc zawzięcie ostrymi dziobami, jak rycerzyki zbrojne w tarczy i oszczepy.

W rozgrzanej przez dzień wodzie inny, odrębny, ale nie mniej bogaty świat wiódł żywot pracowity, bujny, ruchliwy. Tam srebrzysty, nieruchomo w wolnym prądzie wody stojący cień szczupaka ploszył wszelkie żywe stworzenia, gdy zaś oddalał się, niby to obojętny i ociężały, a w samej rzeczy widzący wszystko, wiecznie głodny i wiecznie gotowy do nagłego rzutu — wnet roić się poczynały i nad wodę wyrzucały w wesolych płasach ryby wszelakie, raj tu też swój znajdujące.

Tu tej węzowym ruchem, bez plusku, spuszczała się z brzegu do wody wydra-tanecznicza, wysmukła, gładka, lśniaca. Płynęła bez szmeru, okrągłą, wąsatą głową unosząc, nad wodę, koliska tylko lekkich fal wzbudzając i zimnymi, bezlitosnymi oczami, przed którymi nic się nie ukrywało, wypatrując łupu. Gdy zaś w nagłym rzucie spadała na dojrzaną zdobycz — błyskało przez mgnienie nad wodą jej gibkie ciało, wyjęte w doskonały, idealnie piękny łuk, kropelkami rozpylonej wokoło wody lśniące. Postrach i groza towarzyszyły każdemu jej ruchowi.

(Ciąg dalszy nastąpi)

